

Datum
2015-02-24

Diarienummer

Förvaltning

Regionkontoret
Magdalena Barkström
Verksamhetschef

Regionstyrelsen**Friare val av hjälpmedel****Förslag till beslut**

Regionstyrelsen beslutar att föreslå regionfullmäktige besluta att

- godkänna modellens innehåll och beskrivning
- godkänna implementeringsplanen
- uppdra åt den Gemensamma nämnden för hjälpmedel och hemsjukvård att genomföra modellen enligt föreslagen plan för implementering

Sammanfattning

”Friare val av hjälpmedel” har sin utgångspunkt i att förskrivare av hjälpmedel bedömer att vissa individer själva kan köpa och sköta sitt/sina hjälpmedel. Det handlar specifikt om brukare med ett långvarigt behov av hjälpmedel och där brukaren önskar att själv inköpa och sköta sitt hjälpmedel. Detta kommer att vara ett erbjudande och ett komplement till den normala förskrivningsprocessen.

Regionkontorets bedömning är att Halland har goda förutsättningar för att en modell med Friare val av hjälpmedel kan fungera väl liksom att få ut ett bra utfall när det gäller hjälpmedel som kan köpas av brukaren själv.

Hjälpmiddelscentralen har gjort en översyn av samtliga produkter som på sikt kan komma att ingå i Friare val av hjälpmedel när modellen så småningom är i drift. De produktområden som valts ut inför en uppstart i Halland är hörseltekniska hjälpmedel och förflyttningshjälpmedel som exempelvis rullatorer och rullstolar.

Införande av Friare val av hjälpmedel kräver ingen ändring eller något tillägg i samverkansavtalet.

Bakgrund

Modellen för Friare val av hjälpmedel i Halland utgår från den modell som togs fram 2008 – 2011 i tre pilotlandsting, tillsammans med Hjälpmedelsinstitutet.

Modellen används i dagsläget i Stockholm, Sörmland och Kronobergs landsting.

Möjligheten för att vara aktuell för ett Friare val bedöms av behörig hälso- och sjukvårdspersonal. Brukaren ska ha tillräcklig insikt och erfarenhet om sin egen funktionsnedsättning, rehabilitering eller habilitering och hjälpmedelsbehov för att kunna göra ett bra val. Det ska också föreligga ett långvarigt behov av hjälpmedel. Det blir då möjligt att välja andra hjälpmedel än de som erbjuds som lån från landsting/ region.

Friare val innebär att brukaren får en voucher på anvisat belopp och typ av hjälpmedel och köper därefter själv sitt hjälpmedel och blir ägare till hjälpmedlet. Beloppet på vouchern motsvarar kostnaden för det hjälpmedel som förskrivaren skulle ha erbjudit från Region Hallands eget utbud. Ett Friare val av hjälpmedel ska ses som ett erbjudande och ett komplement till förskrivningsprocessen.

Hjälpmedelsnämnden i Halland initierade 2010 frågan om möjligheten att införa ett friare val av hjälpmedel, utifrån de försök som pågick i Sverige. Kommunerna i Halland och landstingsstyrelsen tillfrågades om det fanns intresse för ett friare val av hjälpmedel. Samtliga tillfrågade svarade samstämmigt att intresse fanns, men det fanns också många frågor som behövde besvaras innan ett slutligt ställningstagande från deras sida. Frågorna handlade om ökade kostnader, inom vilka hjälpmedelsområden, tillgång till hjälpmedel på marknaden osv. Regionkontoret fick då ett uppdrag att utreda frågan. Hjälpmedelsnämnden beslöt 2013, med godkännande från regionstyrelsen, att finansiera projektet friare val av hjälpmedel.

Projektet Friare val av hjälpmedel i Halland har haft i uppdrag att ta fram förslag på en modellanpassning för Hallands räkning, inklusive två – tre produktområden att börja med initialt. Det friare valet av hjälpmedel i Halland ska ses som ett komplement till den nuvarande verksamheten med försörjning av hjälpmedel från bl. a Hjälpmedelscentrum.

Eftersom Friare val av hjälpmedel är ytterligare en möjlighet i förskrivningsprocessen där förskrivaren gör en bedömning av om det för den enskilde individen kan bli aktuellt med ett friare val enligt de kriterier som uppställs, kräver ett införande av Friare val av hjälpmedel ingen ändring eller något tillägg i samverkansavtalet. Ändringar och tillägg bör istället göras i Hjälpmedelsanvisningarna som samverkansavtalet hänvisar till i avtalets § 2.

Det är viktigt att följa upp i hur stor utsträckning det friare valet av hjälpmedel nyttjas och – om systemet fungerar väl – ta ställning till om det ska

utökas med ytterligare hjälpmedel.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Erfarenheterna i de landsting som i dagsläget tillämpar Friare val av hjälpmedel är att en implementerad modell är kostnadsneutral. Dock finns i dagsläget ingen statistik som tydligt kan påvisa att brukaren har fått det bättre och är nöjdare samt att landstingen gör några besparingar när det gäller pengar, tid eller andra resurser. I de landsting där modellen införts signalerar dock många stor nöjdhet – brukare är mer varsamma med sina egna hjälpmedel och är nöjda med sin egen delaktighet i valet av hjälpmedel. I den initiala fasen bedöms kostnaderna uppgå till 300 tkr för anpassning av IT- system och 420 tkr för kommunikationsinsatser och ersättning för utbildare.

Utbildningsinsatsen för varje förskrivare beräknas till en halvdag. Kostnaden för att förskrivaren deltar bedöms tas ur befintlig budget för respektive verksamhet.

Till projektet avsattes initialt 1,6 mkr från Hjälpmedelsnämndens egna kapital. Då projektet har använt 600 tkr av anvisade medel finns efter avslutat projekt 1 mkr av avsatta medel kvar. För införandekostnader avseende anpassning av IT- system, kommunikationsinsatser och ersättning för utbildare på 720 tkr föreslås därför att GNHH får möjlighet att använda dessa medel.

De erfarenheter man har i landstingen som idag driftar Fritt val är att modellen är kostnadsneutral när den väl är implementerad.

Regionkontoret

Catarina Dahlöf
Regiondirektör

Karin Möller
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Bilagor:

Bilaga 1 Modellbeskrivning - Friare val av hjälpmedel

Bilaga 2 Beskrivning av implementeringsplan för Friare val av hjälpmedel

Styrelsens/nämndens beslut delges

Gemensamma nämnden för hemsjukvård och hjälpmedel

Driftnämnden ambulans, diagnostik och hälsa